

TUNTOSARVI

N:o 4 1983

TUNTOSARVI

Kuulonäkövammaisten lehti
ilmestyy 22 kertaa vuodessa

N:o 4
ilmestyy 28. helmikuuta 1983
9. vuosikerta

JULKAISIJA

Näkövammaisten Keskusliitto ry.

Varat tämän lehden kustannuksiin on lahjoittanut
Lions-piiri 107 N

PÄÄTOIMITTAJA

Orvokki Holopainen

TOIMITUKSEN OSOITE

Näkövammaisten Keskusliitto
Mäkelänkatu 50
00510 Helsinki 51
puh. 90-77041/227

SISÄLLYS

Hyvä lukija	1
Raha-automaattivarat vuodelle 1983 on jaettu	6
Virkisty sitrus-hedelmillä	8
Piste- ja isokirjoituslehdet	10
Ilmoitukset	12
Näkövammaiselle sopiva lukulamppu	14
Uusia televisioita	17

HYVÄ LUKIJA

On olemassa vanha suomalainen sanonta, joka kysyy mistä kiukkuiset vanhat akat oikein tulevat, kun kaikki tytöt ovat nuorina niin herttaisia. Samoin voisi kysyä, mistä tulevat ihmisten tyytymättömyyttä aiheuttavat eduskunnan päätökset, vaikka ennen vaaleja kaikki puolueet lupaavat vain hyvää ja vieläkin parempaa jos niitä äänestää. Toinenkin kumma puoli tässä vaaliasiassa on. Suomessa on monta puoluetta, toisin kuin monissa muissa maissa. Joissakin maissa on vain yksi, aika monessa maassa taas kaksi puoluetta. Meillä on siis monta ja kaikkien pitäisi olla ihan omanlaisiaan. Kuitenkin kun lukee vaaliohjelmia, niin puolueet ovat kuin marjat tuokkosessa. Kaikki haluavat hyvää kaikille: pienempiä veroja, parempaa sosiaaliturvaa, työtä ja turvallisuutta. Hyvä niin, jokainen äänestäjä saa sitten itse valita, minkä puolueen uskoo eniten tätä luvattua hyvää pystyvän tarjoamaan.

Tuntosarvi jatkaa tässä lehdessä eduskuntaan pyrkivien puolueiden ja muiden ryhmien esittelyä. Esittely on kovin pintapuolista. Muistuttaa se kuitenkin mieliin mitkä puolueet ovat tarjolla. Toivottavasti jokaisella lukijalla on tilaisuus jotain kautta saada tarkempaa tietoa vaaliohjelmista.

Keskustapuolue

Keskustapuolueella on nykyisessä eduskunnassa 36 paikkaa. Kepu, entiseltä nimeltään Maalaisliitto oli alkujaan ennenkaikkea maanviljelijöiden puolue. Nykyään sitä äänestävät myös monet kaupunkilaiset. Viime vaalikaudella Kepuun yhtyi Liberaalinen kansanpuolue. Lkp on nyt Kepun jäsenjärjestö. Kepun vaalimainoksessa sanotaan. »Ota vastuu huomisesta – Vihreä liitto elämän puolesta». Pääasioina Kepu pitää maan talouden saamista kuntoon, työttömyyden poistamista ja sosiaaliturvan pitämistä entisellään. Kepun mielestä Suomessa on ryhdyttävä säästämään. Veroja ei saa lisätä. Ainakaan ei Kepun mielestä saa nostaa suoraa palkan verotusta. Jos jotain veroa on nostettava, pitää verottaa lisää ylellisyyskulutusta. Lisäksi Kepu ajaa hajauttamisen politiikkaa. Se tarkoittaa, ettei kaikkea keskitetä Helsingin seudulle ja Etelä-Suomeen vaan toimintaa hajautetaan myös muihin osiin Suomea. Liberaalinen Kansanpuolue on ottanut vaali-ohjeelmansa vaatimuksen vapaasta tiedonvälityksestä. LKP on sitä mieltä, että paikallisia radioasemia ja kaapelitelevisioasemia pitää saada perustaa yhtä vapaasti kuin sanomalehtiä.

Suomen kansan demokraattinen liitto

SKDL on toinen vasemmistopuolueista. Sillä on eduskunnassa nyt 35 paikkaa. Puolue toivoo voivansa säilyttää saman paikkamäärän, mutta ennusteet lupaa-
vat SKDL:lle tappiota. Tappion saattaa aiheuttaa Suomen kommunistisen puolueen (SKP) sisäinen riitainen tilanne. SKDL on rakenteeltaan erikoinen puolue. Siihen kuuluu monia yhteisöjä, kuten mainittu SKP, Suomen naisten demokraattinen liitto (SNDL) ja Suomen demokraattinen nuorisoliitto (SDNL). SKDL:oon kuuluu siis sekä kommunisteja että sosialisteja. SKP:n sisäinen riita on aiheuttanut sekaannusta erityisesti Lapin vaalipiirissä. SKDL:n puheenjohtaja on Kalevi Kivistö. Hän oli myös yksi puolueen ministereistä, jotka erosivat syksyllä hallituksesta. SKDL:n vaalimainos kuuluu: »Tulevaisuus on ihmisten työtä».

Puolue korostaa vaalityössään rauhaa, työtä ja työväenliikkeen vanhoja periaatteita. Ydinaseet SKDL näkee pahimpana rauhan uhkana. Työttömyyttä puolue haluaisi vähentää lisäämällä julkisia palveluja ja palkkaamalla niihin enemmän ihmisiä. Sellaisia palveluja ovat koulut, päivähoido, terveydenhuolto, vanhusten huolto, maatalouden lomitukset ja kulttuuripalvelut. Näiden lisääminen maksaa valtiolle, mutta SKDL:n

mielestä myös työttömyys maksaa. Valtio voisi SKDL:n mukaan säästää ennenkaikkea maanpuolustusmäärärahoissa. Sosiaaliturvaa puolueen mielestä voi huonontaa vain niiden kohdalla, joilla esim. eläkkeet ja sairauspäivärahat ovat kaikkein suurimmat eli rikkaimmilla. Verotusta voisi kiristää niiden kohdalla, jotka ansaitsevat eniten ja suurten omaisuuksien verotuksella nykyistä enemmän. Sosialismiin siirtymistä ei SKDL pidä seuraavan vaalikauden asiana.

Ruotsalainen kansanpuolue

RKP on lähinnä maamme ruotsia puhuvien puolue, mutta se pyrkii myös saamaan puolelleen suomenkielisiä äänestäjiä, jotka ovat kyllästyneet suuriin puolueisiin. RKP ei halua vaalien alla antaa suuria lupauksia. Sosiaalietuuksia kuitenkin ei haluta missään tapauksessa vähentää. Ruotsinkielisten asemaa RKP lupaa parantaa kaikin keinoin. RKP:n mielestä kansalle on uskallettava sanoa, että makeat päivät ovat ohi ja on pakko säästää. Puolueen mukaan valtion velkaa ei saa enää kasvattaa. Ympäristöasioita RKP pitää tärkeinä. Joukkotiedotusta myös halutaan kehit-

tää. Puoluesihtööri Peter Stenlund sanoo, että uusia viestintävälineitä pitäisi saada käyttöön nykyistä helpommin. RKP:lla on tässä hallituksessa kaksi ministriä, ulkoministeri Per Stenbäck ja oikeusministeri Christoffer Taxell. RKP kuuluu poliittiseen keskustaan. Puolue sai viime eduskuntavaaleissa 10 kansanedustajaa.

Suomen maaseudun puolue

Vennamot ovat SMP:n vahvat nimet. Puolueen perustaja Veikko Vennamo on nytkin ehdokkaana. Puoluetta johtaa nykyään hänen poikansa Pekka Vennamo. SMP on aina vaatinut herroja ja virkamiehiä vastuuseen virheistä, joita SMP väittää heidän tekevän. Nyt hyvin ajankohtaiset lahjus- ja muut syytteet ovat hyvää vaalimainosta SMP:lle. Puoluesihtööri Urpo Lepänen sanoo, että SMP:n tärkein vaatimus vaaleissa on, että virkamiesten vääryyksiä pitää edelleen tutkia. SMP:lla on nyt kuusi kansanedustajaa. Suomen maaseudun puolue on oikeastaan ainoa puolue näissä vaaleissa, joka ei pelkää luvata paljon ja hyvää ää-

nestäjille. SMP lupaa mm. poistaa työttömyyden puolessa vuodessa, jos Veikko Vennamosta vaalien jälkeen tehdään työvoimaministeri. Kansaneläkkeen verottamista SMP ei hyväksy ja vaatii kaikille peruseläkettä 1800 markkaa kuussa. Äidinpalkkaa puolue myös vaatii 1800 mk/kk. SMP tavoittelee 14 kansanedustajan paikkaa.

RAHA-AUTOMAATTIVARAT VUODELLE 1983 ON JAETTU

Raha-automaattiyhdistys jakaa joka vuosi avustuksia mm. vammaisjärjestöille. Oikeastaan jaon suorittaa maan hallitus, mutta esitykset sille tekee RAY:n hallitus. Nytkään ei esitykseen tullut muutoksia. Tänä vuonna RAY-avustuksia jaettiin ensimmäisen kerran yli 200 miljoonaa markkaa. Näistä miljoonista melkein tasan kymmenesosa, eli noin 20 milj. mk tuli aistivammaisille. Aistivammaisten järjestöjä ovat Näkövammaisten Keskusliitto jäsenjärjestöineen (joista yksi on Suomen Kuurosokeat ry.), Kuurojen liitto ja Kuulonhuoltoliitto. Lisäksi muuhun aistivammaishuollon tukemiseen annettiin noin 2 miljoonaa näistä 20 miljoonasta.

nasta. NKL jäsenyhdistyksineen sai yhteensä 7,9 miljoonaa. Suomen Kuurosokeat sai RAY:n avustuksia 897 000 mk. Niitä oli haettu mm. palvelusasumisyksikön aiheuttamiin kustannuksiin, loma- ja virkistystoimintaan, tukihenkilökoulutukseen sekä yleiseen toimintaan.

Raha-automaattivastukset ovat tärkeä rahoituslähde monille muillekin hyödyllisille yhteisöille kuin aistivammaisjärjestöille. Kansanterveystoiminta sai nytkin suurimman osan avustuksista. Tähän ryhmään kuuluvat mm. Reumaliitto, Diabetesliitto ja Syöpäyhdistys. Vanhustenhuolto muodostaa toiseksi suurimman avustusten saajaryhmään. Näillä varoilla rakennetaan vanhustentaloja ja palvelutaloja ja tuetaan muuta vanhuksiin kohdistuvaa työtä. Lomatoimintaa RAY tukee myös huomattavalla rahasummalla. Sosiaaliseen lomatoimintaan esim. annettiin tälle vuodelle rahaa 27,5 miljoonaa. Saman verran saivat invalidit mm. vaikeavammaisten palvelutalojen rakentamiseen. Lastensuojeluun avustuksia myönnettiin noin 20 milj. mk.

Näin hyödyllinen on siis niiden rahojen kohtalo, jotka kahviloiden asiakkaat työntävät pajatsoihin ja muihin peliautomaatteihin.

VIRKISTY SITRUS-HEDELMILLÄ

Sitruhedelmät, appelsiinit, greipit ja mandariinit ovat monella tavoin hyvää syötävää varsinkin talvisaikana. Ne sisältävät runsaasti C-vitamiinia, ovat nyt hinnaltaan melko halpoja ja kaloreita niissä on vähän. Niitä ei juuri voi syödä liikaa. Appelsiineja on kahta lajia, vaaleita ja veriappelsiineja. Jaffat ovat vaaleita, niissä on vähän siemeniä ja ne ovat lievästi happamia, ja paksukuorisia. Kyprokselta tuotavat Doctor-appelsiinit ovat muodoltaan soikeita. Ne ovat makeampia kuin jaffat. Marokkolainen Navel-appelsiini on maultaan erittäin makea. Sen tuntee toisessa päässä olevasta napamaisesta muhkurasta. Navel on siemenetön. Veriappelsiineja ovat Sanguini ja Sanguinelli. Sanguinelli on täysiveriappelsiini ja Sanguini puoliveriappelsiini. Tavallisten greippien lisäksi on kaupan nykyään myös verigreippejä. Ne ovat makeampia kuin tavalliset greipit. Mandariineista Clementiinit ovat Satsumaksia muodoltaan pyöreämpiä, maultaan makeampia ja hinnaltaan yleensä kalliimpia.

Greippejä, appelsiineja ja mandariineja voi syödä lohkoina tai puristaa niistä mehua. Niitä voi lisätä sekä kasvis- että hedelmäsalaatteihin, jolloin niistä tulee samalla salaatin kostuke. Lisätään tähän vielä herkullinen jälkiruokaohje. Siinä tosin on hiukan ylimääräisiä kaloreita, mutta ne korvaa hyvä maku.

Appelsiinikermaohukkaat

4 dl maitoa
2 munaa
3 dl vehnä jauhoja
hiukan suolaa ja ripaus sokeria
täyte:
2 dl kuohukermaa
5 - 6 appelsiinia
50 g hasselpähkinöitä
hunajaa

Valmista ohukaistaikina ja anna seistä tunnin ajan. Paista taikinasta ohukaisia ja anna jäähtyä. Vatkaa kerma vaahdoksi ja kuori appelsiinit. Sekoita pähkinärouhe ja appelsiinin palaset kermavaahtoon. Mausta seos hunajalla. Täytä ohukaiset seoksella ja tarjoile kylmänä.

(Ohje Kauppa ja koti-lehdestä).

NÄKÖVAMMAISTEN LEHDET 1983

PISTELEHDET

KIRKKOPOSTI

Kristillinen lehti. Ilm. 12/v. Julk. Kirkon diakoniatyön keskus. Til.os. pl 185, 00161 Helsinki 16, puh. 90-18021.

MANTELI

Kotitalouslehti. Ilm. 4/v. Julk. NKL. Til.os. Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51, puh. 90-77041. Hinta 10 mk.

NYKYAIKA – PISTEVERSIO

Adventistien lehti. Ilm. 4/v. Julk. Kustannusliike Kirjatoimi. Til.os. PL 94, 33101 Tampere 10. Ilmainen.

NÄKÖVAMMAISTEN AIRUT

NKL:n jäsenlehti. Ilm. 33/v. Julk. NKL. Til.os. Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51, puh. 90-77041. Jäsenyhdistysten jäsenille ilmainen, muuten 72 mk/v.

PISTEPOSTI

Näkövammaisten kulttuurilehti. Ilm. 11/v. Julk. Näkövammaisten Kulttuuripalvelu ry. Til.os. Mäkelänkatu 54, 00510 Helsinki 51, puh. 90-738 133. Hinta 60 mk/v.

POSTIPANKIN PISTEVIESTI

Postipankin asiakaslehti. Ilm. 7/v. Til.os. Postipankin pisteviesti, Juha-Matti Manninen. Til.os. 00007 Helsinki 7, puh. 90-736 022. Ilmainen.

TIDNING FÖR FINLANDS SYNSKADADE

Medlemsblad för De Synskadades Centralförbund, Utkommer med 33 nummer per år. NKL, Backasgatan 50, 00510 Helsingfors 51, tel. 90-77041. Gratis.

TUNTOSARVI

Kuurosokeiden uutislehti. Ilm. 22/v. Julk. NKL. Til.os. NKL, Mäkelänk. 50, 00510 Helsinki 51. Puh. 90-77041. Kuurosokeille ilmainen, muuten 40 mk/vuosi.

ISOKIRJOITUSLEHDET

MANTELI

Kotitalouslehti. Ilm. 4/v. Levikki 387. Julk. Näkövammaisten Keskusliitto ry. Til.os. NKL, Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51, puh. 90-77041. Hinta 10 mk.

NÄKÖVAMMAISTEN AIRUT

Näkövammaisten Keskusliiton jäsenlehti. Ilm. 33/v. Levikki 3567. Julk. Näkövammaisten Keskusliitto ry. Til.os. Näkövammaisten Keskusliitto ry., Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51, puh. 90-77041. Jäsenille ilmainen, muuten 72 mk.

TUNTOSARVI

Kuurosokeiden uutislehti. Ilm. 22/v. Levikki 330. Julk. Näkövammaisten Keskusliitto ry. Til.os. NKL, Mäkelänk. 50, 00510 Helsinki 51, puh. 90-77041. Jäsenille ilmainen, muuten 40 mk.

KAJASTUS

Koko maa. Julk. Näkövammaisten Kulttuuripalvelu ry., Til.os. Mäkelänkatu 54 A, 00510 Helsinki 51, puh. 90-738 133/Eira Rusi.

ILMOITUKSET

Kuntoutussihteeri Leena Hassinen ei ole tavattavissa toimistossa 14.3.–17.4.83 kurssien ja virkavapaan vuoksi. Tänä aikana voi kiireellisissä asioissa ottaa yhteyttä muihin kuntoutussihteereihin (Kaija Salekariin, Pirjo Rissaseen ja Maija Haapalaiseen). Leena Hassinen on tavattavissa toimistossa jälleen maanantaina 18.4.

Pistekirjoituslehti lapsille

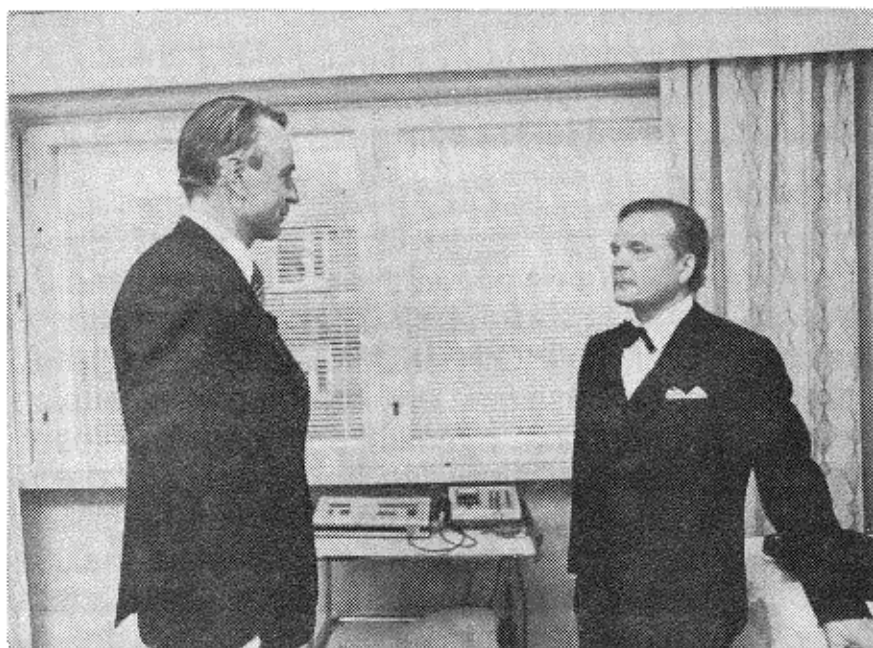
Näkövammaisille lapsille alkaa ilmestyä pistekirjoituslehti tänä keväänä. Lehdellä ei ole vielä nimeä ja siksi julistamme pienen kilpailun. Parhaan nimen keksijä saa palkkioksi toivomansa levyn tai kasetin. Lähetä ehdotuksesi mahdollisimman pian joko musta-

valkeana, pisteillä tai kasetilla osoitteella Näkövammaisten Keskusliitto/Timo Kuoppala, Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51. Ilmoita myös nimesi, osoitteesi sekä haluamasi levyn tai kasetin nimi.

Nuorisotoimikunta

- Torniossa Peräpohjolan Opistolla järjestetään kuurosokeiden KOMMUNIKOINTIKURSSI 11.–15.4.1983. Kurssin ohjelma sisältää eri kommunikointitaitojen opetusta. Esimerkkinä mainittakoon sormiaakkoset, viittomakieli, käteen viittomisen harjoittelu ja pistekirjoitus. Jokainen kurssilainen voi omien tarpeittensa mukaan itse päättää, mitä näistä taidoista haluaa opiskella. Kurssilla on myös mahdollisuus keskustella eläke-, apuväline- ja muista vastaavista asioista. Tilaisuus tutustua erilaisiin apuvälineisiin, kuten suurenuslaseihin, puhelinkeskustelua helpottaviin apuvälineisiin ja kelloihin.

SITOVAT ILMOITTAUTUMISET Maija Haapalaiselle kirjeellä tai kortilla 31.3. mennessä. Osoite Aaltonkatu 2 C 20, 96200 Rovaniemi 20, (puhelin 991-3589).

Hieroja Sulo Koivuranta Helsingistä täytti 24.2.1983 50 vuotta. Kuten kuvasta näkyy, onnittelijoihin kuului tasavallan presidentti Mauno Koivisto. Koivisto on ollut jo usean vuoden ajan Koivurannan asiakas.

NÄKÖVAMMAISELLE SOPIVA LUKULAMPPU

Heikkonäköinen silmä – eräitä poikkeuksia lukuunottamatta – vaatii huomattavasti enemmän valoa kuin terve silmä saadakseen riittävän näöntarkkuuden. Lisäksi lukuetaisyys heikkonäköisten apuvälineillä on

useimmiten huomattavan lyhyt. Lukiessaan pöytäpinnalta tai lukutelineestä lukija aiheuttaa itse varjon luettavalle tekstille, jos valo tulee jostakin kauempaa selän takaa. Lamppu on saatava lähelle luettavaa tekstiä. Tällöin ei voida käyttää hehkulamppua, josta lähtee huomattavasti lämpösäteilyä: loisteputkivalaisimessa lamppu varjostimiseen ei kuumene. Heikkonäköinen silmä myöskin häikäistyy herkemmin kuin terve silmä. Lukulampun täytyy olla varustettu hyvin joustavasti taipuvalla nivelikkäällä varrella niin, että lampun saa helposti lähelle luettavaa tekstiä, ja sen saa taivutetuksi sopivalta suunnalta niin, että häikäisyä ei synny itse lampusta tai heijastuksena luettavasta tekstistä. Näkökenttään tuodussa lampussa täytyy olla hyvä häikäisysuoja.

Lukuasento

Lukeminen voimakkailla laseilla vaatii keskittymistä, suurta tarkkaavaisuutta ja saman asennon ylläpitämistä.

Jatkuva saman asennon ylläpitäminen käy ajan oloon rasittavaksi.

Lukutilanne pitää järjestää niin, että voidaan vähentää hartioiden, käsivarsien ja selän lihasten kuormitusta.

Pään asento ei saa olla jännittynyt. Pää pysyy rennossa asennossa, jos katseltava kohde on sopivalla korkeudella edessä. Jos luettava teksti on liian alhaalla tai ylhäällä, niskan lihakset väsyvät, kun päätä joudutaan pitämään luonnollisesta poikkeavassa asennossa.

Selän kuormitusta voidaan vähentää kahdella eri tavalla. Jos nojaututaan taaksepäin selkänojaa vasten, siirtyy ylävartalon painopiste taaksepäin ja kuormitus selän ojentalihaksissa pienenee. Jos luetaan kumartuneena eteenpäin, yläruumista voidaan lepuuttaa tukemalla käsivarret työpöytään tai tuolin käsinojia vasten.

Käsivarsien suurin kuormitustekijä onkin tavallisesti niiden oman painon kannattelu. Käsivarsien kannattelu kuormittaa eniten hartialihaksia.

Oikean korkuisessa istuimessa kuormitus jakautuu tasaisesti sekä istuinkyhmyille että reisien alapinnalle. Jalkojen ollessa tukevasti lattialla osa kuormituksesta jakaantuu myös niille.

UUSIA LUKUTELEVISIOITA

Näkövammaisten Keskusliiton näönkuntoutusosastolla on kokeiltavana kaksi uutta lukutelevisiota.

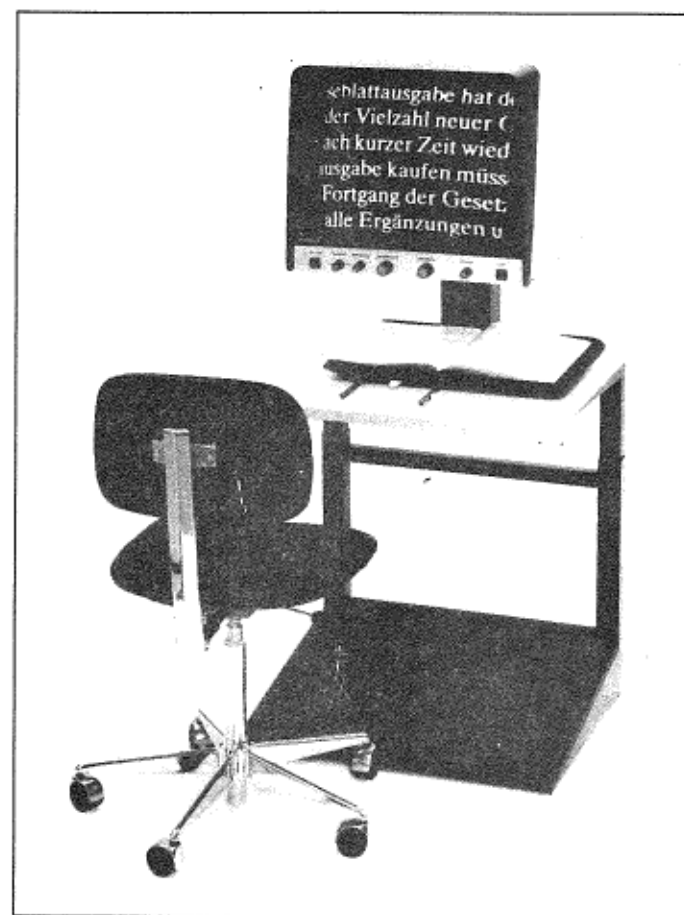
Magnilink on ruotsalaista tuotantoa oleva laite. Sen kuvaruutu on 17 tuumaa. Tekstisuurennos on suurimmillaan 36-kertainen. Tekstin voi lukea joko mustana valkoisella tai valkoisena mustalla pohjalla. Magnilinkin erikoisuus on siinä, että kamera voidaan liittää myös tavalliseen televisiovastaanottoimeen (käy kaikkiin tuumakokoihin). Vastaanottimessa, johon kamera liitetään, pitää olla UHF-kanava. Tämä on kätevää, jos lukutelevisiota tarvitsee kahdessa paikassa, esim.

sekä työssä että kotona. Käyttäjän ei tarvitse siirtää koko laitetta, vaan vain kameraosan, joka liitetään toiseen televisioon. Kameraosa on rakennettu laukkuun, joka kaikkineen painaa noin 7 kg. Tekstiä luettaessa käsoptiikkaa voidaan kuljettaa luettavan tekstin päällä. Kirjoitettaessa se nostetaan ylemmäksi telineeseen. Silloin kynä mahtuu käsoptiikan alle. Magnilinkissä on tekstinrajausmahdollisuus niin, että voidaan saada näkyviin yksi risti kerrallaan. Käsoptiikan sijasta voidaan käyttää myös muuta optiikkaa, mm. kauko-, konekirjoitus- tai tietokoneoptiikkaa.

Videomatic E on kotoisin Saksan liittotasavallasta. Sen paras ominaisuus on erittäin terävä tekstisuurenos ja vähäinen värinäkuvaruudessa. Kuvaruudun koko myös tässä laitteessa on 17 tuumaa.

Videomaticissa on normaaliin tapaan musta/valko tai valko/mustan tekstin mahdollisuudet. Samoin teksti voidaan rajata joko ylä- tai alaosastaan. Videomatic E -laitteeseen kuuluu myös lukupöytä. Siinä on otettu huomioon lukijan mukavuus ja terveellinen työskentelyasento. Videomatic E suurentaa 40-kertaiseksi luettavan tekstin. Kamera on kiinteä osa laitetta eikä sitä voi irrottaa.

Molempia uusia lukutelevisioita voi kokeilla Keskusliiton näönkuntoutusosastolla ja niitä saa lainaan yleisten luku-TV:n lainausperusteiden mukaisesti. Laitteiden hinnat: Magnilink 14 140 mk, Videomatic E 15 165 mk.

Videomatic E

SUOMEN KUUROSOKEAT ry.**Finlands Dövsblinda rf.**

Mäkelänkatu 50, 00510 Helsinki 51

puh. 90/77041

toiminnanjohtaja Inger Lindgren,

johtava kuntoutussihteeri Kaija Salekari,

toimisto Toini Pieskä

Aleksanterink. 29 B 22, 33100 T:re 10

puh. 931/147693

aluekuntoutussihteeri Pirjo Rissanen, Keski-Suomi ja
Pohjanmaa

Sairaalakatu 11, 70100 Kuopio 10

puh. 971/226941

aluekuntoutussihteeri Leena Hassinen, Itä-Suomi

Aallonkatu 2 C 20, 96200 Rovaniemi 20

puh. 991/3589

aluekuntoutussihteeri Maija Haapalainen, Pohjois-
Suomi

Kuulonäkövammaisten lasten kuntoutuskeskus,

Kukkumäentie 27, 40600 Jyväskylä 60

johtaja Marja-Leena Saarinen,

psykologi, erikoistoimintaterapeutti, sosiaalityöntekijä,

erityisopettaja, lastenhoitaja ja muuta henkilökuntaa

HUOM! Kuntoutussihteeri Pirjo Rissanen toimisto
muutettu Tampereelle. Pirjo on tavattavissa uudessa
osoitteessaan 14.3.83 lähtien.